REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 216. Brașov, Vinerĭ 29 Septemvrie (12 Octomvrie). 1900.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șése lunĭ 12 coróne; pe trei lunĭ 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și streinătate pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin ***mandate postale.***

Administrațiunea.

Ațîțătorii cu brevet.

Scim, că în comuna românéscă Corniareva din comitatul Caraș-Severin s'a întêmplat înainte cu ḑece ḑile o turburare la care au jucat rolul principal érășĭ gendarmii unguresci, carĭ au pușcat fără milă în popor omorînd și rănind mai mulțĭ bărbațĭ și femei.

Motivul? A fost, firesce, tot nemulțămirea poporului cu nisce dispozițiunĭ, ce s'au luat de a-se mĕsura islazul comunal. Un inginer a fost însărcinat cu acésta lucrare, fără ca poporul sĕ fi fost mai înainte prevenit și fără sĕ fi fost informat cu bunăvoință despre scopul acestei mĕsurărĭ. Bieții ómenĭ,—carĭ în cursul timpurilor au devenit tot mai prepuelnicĭ față cu astfel de dispozițiunĭ, ce se iau de autoritățĭ fără de a-i mai cresta și pe ei și a-i mai întreba și de dorința și trebuințele lor — au înțeles, că i-ar fi prescurtat cu islazul. De aceea s'au adunat în numĕr mare în Dumineca dela 17 (30) Septemvrie și s'au dus la casa comunală spre a se informa cine a orênduit mĕsurarea islazului, cine a trimis pe inginerul la ei și pentru-ce se face lucrul acesta.

La „antistiă“ (primăriă) ţĕranii au fost primițĭ, se ḑice, de notarul, care în mod brusc li-au refusat orĭ-ce deslușire, timițêndu-i la inginer. Acesta nicĭ n'a vrut sĕ stea de vorbă cu ei. Atuncĭ s'au reîntors a doua óră la primăriă, unde au fost tratațĭ din nou cu aceeașĭ bruschețǎ, Se ḑice, că în urma acésta mulțimea fiind fórte amărîtă de tratarea, ce-o întêmpină câțĭ-va din mijlocul lor, au început sĕ bombardeze cu pietrii ferestrile clădirei primăriei. Atuncĭ gendarmii, carĭ fuseseră recuirațĭ și sosiseră la fața locului, au făcut întrebuințare de armele lor dând foc asupra mulțimii si causând astfel o vĕrsare de sânge din cele mai condamnabile.

Nu este prima-óră, că se procede în modul acesta crud față cu poporul. Nu ne sunt cunoscute încă tóte amĕnuntele cum s'a petrecut lucrul. Fapt este însĕ — după cum se raportéză, — că au fost ucișĭ pe loc de glónțele gendarmilor patru indiviḑĭ, ér dintre cei mulțĭ rănițĭ au mai murit încă doi de-atuncĭ.

Acum se așteptă resultatul cercetării, cu care a fost însărcinată o comisiă compusă dintr'un jude de instrucțiune, din protonotarul comitatens și dintr'un auditor din partea gendarmeriei.

Asupra resultatului acestei cercetărĭ nu ne facem ilusiunĭ. Scim din esperiență, că în casurĭ de acestea tot-déuna poporul trage scurta și cei-ce l'au ignorat și tratat rĕu se fac mai tot-déuna scăpațĭ.

De-ocamdată voim sĕ vorbim în legătură cu casul trist dela Corniareva de modul cum fóia agitatorică a lui Banffy vorbesce despre acea cercetare și despre pretinsele constatărĭ ale ei de până acum. Este ne mai pomenit cum acéstă fóiă banffystă „Magyar Szó“ de când s'a înființat ațîță sistematic în contra poporațiunei nemaghiare și îndeosebĭ în contra Românilor. Décă ar fi dreptate în Ţéra unguréscă, atuncĭ acéstă foiă ar fi trebuit sĕ fiă trasă aprópe ḑilnic la rĕspundere de ministeriul public pentru ațîțările ei pe cât de temerare, pe atât de rĕutăciόse. Ii stă omului mintea în loc, când vede cu ce mijlóce detestabile agită acest organ infect șovinist necontenit în contra Românilor. Ca probă servéscă ceeace scrie cu privire la amintita cercetare judecătoréscă în afacerea dela Corniareva.

Spune „Magyar Szo“, că au venit nisce domnĭ românĭ de peste munțĭ din Ardeal, carĭ s'au dat de învĕțătorĭ și preoțĭ și aceștia au rĕsvrĕtit poporul din Corniareva. Spune, că cercetarea a dat la lumină, că au fost lățite în popor apelurĭ, ce s'a dovedit, că s'au tipărit în Bucurescĭ, în carĭ ţĕranii sunt titulațĭ ca „frațĭ“ și sunt provocațĭ de „a pune capĕt tiraniei Maghiarilor“. Atuncĭ „se va puté relua pământul, pe care Maghiarii cu forța l'au răpit dela Românĭ“. Numai ţĕranii sĕ fiă „unițĭ între ei“ și sĕ se înarmeze cu sĕcurĭ, cóse și cuțite, ca sĕ pustiéscă pe tiranĭ. Conducĕtorii românĭ le vor veni apoi în ajutor cu stégurile. In fine ḑice, că planul era, ca sĕ fiă omorît inginerul însărcinat cu mĕsurarea islazului, apoi sĕ fiă bombardată și dĕrîmată casa comunală. Ţĕranii însĕ ar fi început acțiunea prea curênd...

Póte am fi trecut cu vederea aceste necalificabile minciunĭ și clevetirĭ tendențióse ale fanaticilor șoviniștĭ și anarchiștĭ dela fóia banffystă, décă nu vedeam gróznica lor poveste reprodusă într'o telegramă a lui „Neue Freie Presse“ din Viena cu rêndurĭ întregĭ subliniate.

Va sĕ ḑică calumniilor mincinóse din obscurul „Magyar Szó“ li-se dă vênt într'o foiă cum s'ar ḑice europenéscă. Cu ce scop, décă nu pentru a ațîța și în streinătate în contra Românilor? Ceea-ce voim sĕ scim noi însĕ este cum se pune guvernul Szel față cu metoda unor ațîțărĭ miserabile ca acestea, când acest guvern mereu asigură prin organele sale, că vré sĕ fiă pace și liniște între locuitorii statului fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Orĭ dóră cei dela „Magyar Szo“ au vr'un brevet dela d-l Szell, ca sĕ pótă turbura liniștea publică prin astfel de ațîțărĭ temerare?

Stadiul actual al conflictului cu Bulgaria. Cetim în „P. Lloyd“: Din Bucurescĭ se anunță, că îndată după reîntórcerea Regelui în Joia trecută s'a ținut în castelul Peleș un *consiliu de miniștri*, care s'a ocupat esclusiv cu proiectele financiare ce aveau sĕ fiă presentate Camerelor. Incât pentru *raporturile cu Bulgaria* n'a fost motiv ca ele sĕ fiă discutate în acest consiliu de miniștri, deórece afacerea a fost adusă acum pe drumul corect al pertractării penale procesuale și disposiția, la început iritată în ambele state, începe a se liniști întru câtva.

Insușĭ ministrul bulgar *Ivanciov* a încheiat ultima sa împărtășire adresată guvernului din Bucurescĭ la 27 Septemvrie a. c., care — ce-i drept concede încă puțin în privința obiectivă — cu espresiunea speranței în restabilirea „vechei amiciții tradiționale“ între ambele țĕrĭ.

Guvernul din Bucurescĭ este satisfăcut, că punctul sĕu de privire a aflat în străinătate pricepere și o dréptă aprețiare. Așa de pildă s'a întêmplat acésta în „Times“ din Londra, care a recunoscut espres „deplina corectitate și remarcabila răbdare“ a guvernului Regelui Carol pe timpul întregului decurs al crisei și peste acésta a accentuat, că cu tótă cameraderia, care face ca domnitorii statelor balcanice sĕ fiă cu îngăduire reciprocă față cu neajunsurile politicei lor, e cu neputință a se pretinde dela un suveran, care se stiméză pe sine, ca sĕ consimtă, când fratele sĕu princiar toleréză o societate, care face, ca asasinarea monarchilor învecinațĭ sĕ formeze o parte a programului ei.

D. Marghiloman la Berlin.

Din Berlin și Viena se telegraféză „Agenției Române“ următórele:

Prințul de Hohenlohe, cancelar al Imperiului, a dat astă-séră un prânḑ în onórea d-lui Al. Marghiloman. Printre invitațĭ se aflau d-nii Bülow, Beldiman, ministrul României și personalul legațiunei, precum și d-l Russel, consulul general al României la Berlin.

„Neue Freie Presse“ publică un interview al corespondentului sĕu la Berlin cu d-l Al. Marghiloman.

Ministrul român a asigurat, că conflictul româno-bulgar a eșit din fasa sa critică. Cu tot conținutul jicnititor al notelor bulgare, cu tótă înarmarea Bulgariei, România n'a chemat sub arme nicĭ un soldat din reservă. Indată după întórcerea sa la Bucurescĭ, d-l Marghiloman va trimite la Sofia tóte dosarele instrucțiunei făcute la Bucurescĭ și care cuprind probe neîndoióse de activitatea criminală a agitatorilor macedonenĭ.

Décă guvernul bulgar va pedepsi pe vinovațĭ,—cu atât mai bine; se póte totușĭ prevedé eventualitatea contrară; dér, în acest cas, guvernul român *va lua tóte mĕsurile necesare pentru siguranța țĕrii*.

D-l Marghiloman a desmințit apoi categoric sgomotul după care revisuirea eventuală a articolului din Constituție cu privire la regență ar fi provocată de intențiunea principelui moștenitor al României de a renunța la Corónă.

O desmințire oficiósă.

Relativ la faimele, ce s'au fost lățit despre o notă austro-rusă, prin care cele două puterĭ ar fi intervenit în afacerea conflictului româno-bulgar, „Corespondența oficiósă“ din Viena publică o desmințire și adecă:

„*Politische Correspondenz*“ desminte categoric asertiunile corespondentului bucureștean al ḑiarului „*Budapesti Hirlap*“, după care prințul de Schönburg, însărcinatul de afacerĭ al Austro-Ungariei, ar fi remis d-lui Maiorescu o notă de cuprinsul, că Austro-Ungaria și Rusia nu vor tolera nicĭ o schimbare în statul quo din Balcanĭ și ar lăsa pe Bulgaria și pe Romênia singure în cas de conflict armat.

Intr'o altă scrisóre din 5 Octomvrie, acelașĭ corespondent anunță, că ḑiarele române independente se arată fórte iritate de acest demers. El pretinde a sci dela un închipuit om de stat român, în serviciul activ, că inițiativa acestui demers — considerată de România ca jignitóre — ar fi fost luată la St. Petersburg de contele Goluchowski și că d-l de Landsdorff nu s'ar fi asociat la acest demers decât în contra voinței sale și numai în urma stăruințelor repetate ale Austro-Ungariei; d-l de Landsdorff ar mai fi informat cabinetul din Bucurescĭ despre acéstă stăruință a contelui Goluchowski.

„Politische Correspondenz“ este în mĕsură sĕ afirme, că *nicĭ o notă de acest fel n'a fost remisă în Bucurescĭ, că nicĭ un demers n'a fost făcut acolo, în sensul indicat de „Budapesti Hirlap“*. Guvernul austro-ungar n'a luat inițiativa nicĭ unei declarații de acest fel la St. Petersburg și n'a presintat'o la Bucurescĭ, nicĭ prin notă, nicĭ verbal, așa că acéstă pretinsă comunicare, ca și consecințele absurde, pe care pretinsul om de stat român în serviciu activ, le deduce, constitue o invențiune lipsită de orĭ-ce temeiŭ și pe care un ḑiar serios n'ar fi trebuit sĕ o reproducă.

Carp asupra situațiunii financiare.

In consfătuirea, ce a ținut'o majoritățile parlamentare din Cameră și Senat Lunĭ séra, președintele consiliului, d-l *Petre P. Carp*, a luat cuvêntul spre a espune situațiunea financiară a țĕrii și planurile financiare ale guvernului. Discursul sĕu a fost aprobat și viu aplaudat de către senatorii și deputații presențĭ.

D. Carp arată care este starea precară a finanțelor române și mai ales trebuințele imperióse ale momentului.

Statul român are trebuință de 43 milióne până la 1 Aprilie.

In scop de a acoperi acéstă trebuință, guvernul propune Camerilor proiectul de

ge al modificării impositului asupra beuturilor spirtuóse, modificarea impositului personal şi convenţia cu Disconto-Gesellschaft pentru un avans de 15 milióne asupra venitului monopolului hârtiei de ţigară.

Cu aceste legĭ, şi cu cedarea terenurilor petrolifere, care va produce de asemenea la inceput vre-o 10 milióne, continuă d. Carp, se va puté acoperi o parte din necesităţile actuale, cam la 25 milióne, rĕmânênd ca pentru rest sĕ se ia alte mĕsurĭ.

Intre mĕsurile, care vor fi menite sĕ acopere restul, sunt în primul rînd: întrebuinţarea capitalului mort pe care îl representă acţiunile Băncei Naţionale aparţinênd statului român.

In acéstă privinţă, d. Carp spune, că urméză tratative cu Banca Naţională şi cu tóte dificultăţile ce i-se fac, d-sa speră, că va ajunge la un bun resultat.

„Sunt împăciuitor din fire, continuă d. Carp, şi sper, că ne vom înţelege. Décă însĕ ceĭ dela Bancă nu ne vor înţelege de bună voe, un rĕsboiŭ nu mĕ sperie, pentru că nu este omenesce admisibil ca o bancă privilegiată de stat sĕ fiă instrumentul unuĭ partid în loc sĕ fiă al ţĕrii". (Aplause prelungite).

In fine spre complectarea sumelor trebuitóre până la 1 Aprilie d. prim-ministru spune, că va căuta sĕ facă tóte reducerile budgetare posibile.

Budgetul ţĕrii se cifréză astădĭ la suma de 238 milióne, resursele nóstre însĕ nu ne permit decât un budget maximum de 220 milióne. Acésta este convingerea tuturor ómenilor cunoscĕtorĭ în finanţele ţerii. Ar trebui decĭ făcute reducerĭ budgetare în valóre de 18 milióne.

O esperienţă, însĕ, făcută de toţĭ miniştri de finanţe, este că orĭ cât patriotism au miniştri de resort, şi orĭ câtă pricepere, le este imposibil sĕ facă tóte reducerile cerute şi toţĭ sunt în opunere cu părerile miniştrilor de finanţe.

D-sa singur a esaminat budgetele tuturor ministerelor şi făcênd singur tóte reducerile ce sunt posibile, ele nu pot ajunge, decât la cifra de 10, maximum 12 milióne, orĭ este absolută necesitate de a se limita cheltuielile statului la suma de 220 milióne, trebuesc decĭ create încă alte resurse.

In acéstă privinţă, d-sa face óre-carĭ studii şi speră, ca pe iérnă sĕ vie cu un proiet, care sĕ aducă îndestularea voită.

Nu trebue sĕ uităm, că până acum budgetul ţĕrei a fost întrebuinţat, mai numai pentru a-se acoperi trebuinţele ordinare, şi că orĭ de câte-orĭ a fost trebuinţă de a-se cheltui banĭ pentru satisfacerea unor trebuinţe imperios simţite, s'a făcut apel la emisiunĭ de rentă.

Acest sistem ne a adus în starea de astădĭ. Toţĭ spunem astădĭ, că robinetul renteĭ trebuesce închis, maĭ mult încă, el ne-a fost închis de alţiĭ. Timp de cincĭ anĭ de aci înainte ne este interdis orĭ-ce fel de împrumut.

Prin urmare, tot ce putem face în aceştĭ cincĭ anĭ este sĕ ne gândim la modalitatea conversiunei împrumutului şi singurele nóstre resurse vor fi numai cele budgetare. Decĭ tótă grija nóstră trebue sĕ fiă aţintită asupra unei întocmirĭ budgetare normale.

Conservatorii au avut cinstea sĕ salveze de două-orĭ finanţele Româneĭ periclitate de alţiĭ. Mavroghenĭ, pentru prima óră, când a întocmit sistemul financiar, care funcţionéză şi astădĭ, şi Ghermani, sub trecutul guvern conservator, când a scăpat ţéra de flagelul agiului. Astădĭ conservatorii sunt din nou chiemaţĭ sĕ facă operă de salvare. Sarcina este grea de sigur. „Cred însĕ", dice d. Carp, — „d vóstră sciţĭ că nu sunt modest — cred că o voiŭ „puté îndeplini.

„Însĕ, domnilor, cu tótă nemodestia „mea pentru aducerea la îndeplinire a acestei sarcinĭ, am trebuinţa de concursul „d-vóstră şi sper că mi-l veţĭ da".

Dela congresul agrar.

Am amintit erĭ, că la 8 Octomvrie s'a deschis în *Caşovia* congresul agrarilor maghiarĭ. Cu ocasiunea acésta s'au discutat mijlócele pentru împiedecarea ruinei economice, în deosebĭ modalităţile prin carĭ proprietatea mijlocie şi mică sĕ pótă fi salvată de cămătarĭ şi de esploatatorii dela bursă.

Firesce, congresiştii dela Caşovia au în vedere esclusiv *rassa maghiară*, a căreĭ întărire o urmăresc chiar şi în paguba celorlalte rasse nemaghiare din ţéră. Acésta reiese cel puţin din vorbirile tuturor corifeilor, carĭ s'au întrunit la Caşovia sĕ salveze, vedĭ Dómne, acea clasă a *gentrilor maghiarĭ*, carĭ mare parte au cădut în abisul propriilor pĕcate, ér restul stă la marginea bancrotării.

Oratorii congresului au constatat, că ramurile producţiunei în Ungaria se luptă adĭ cu crisa, drept urmare a rĕului şi nefericirei, că clasa producentă în Ungaria s'a prăpădit, că pretutindenĭ numai ambiţiunĭ próste şi escrocherii se vĕd. Vestitul conte *Karolyi* Sandor a pus în vedere crearea de întovărăşirĭ economice şi clasa proprietarilor de mijloc sĕ se organiseze în societăţĭ la sate, oraşe şi în comitate, ba chiar şi în parlament, prin *alegerea de deputaţĭ, carĭ sĕ fie aderenţĭ ai agrarismului.* S'a primit chiar şi o propunere în sensul acesta, dicênd, că la viitórele alegerĭ dietale sĕ li se pună candidaţilor condiţia, de a urma şi apĕra programul agrar şi de a şi-l însuşi fără deosebire de partid.

Fost'au şi oratorĭ de aceia, carĭ au năvălit în contra *băncilor române.* In privinţa acésta s'a cetit un raport al lui *György* Endre, în care se dice între altele, că micul proprietar maghiar ar fi prigonit de băncile românescĭ, carĭ dându-i credit pe ipotecă şi neachitându-se la timp, banca îi secuestréză pămêntul şi i-l bate la tobă, apoi îl vinde „Valahului". Vice-spanul *Torma* lanséză marea „problemă naţională" ce o cere proprietatea mijlocie in Ardeal. El propune, ca sĕ se vină în ajutor acestei clase a proprietarilor maghiarĭ prin credit ieftin, apoi sĕ se cumpere moşiĭ dela 5—500 jugĕre, carĭ ar fi sĕ se dea la individĭ cu garanţă de plată şi carĭ pot sĕ jóce un rol în viaţa publică din comună şi comitat. Mai acomodaţĭ ar fi pentru acésta, crede el, *funcţionarii în retragere.* — Alt vorbitor e cu totul de părerea lui Torma, dér cere ca în acţiunea acesta sĕ participe şi „Kulturegylet"-ul.

Din tóte vorbirile a transpirat nisuinţa de a ridica proprietatea mijlocie maghiară, de a întări elementul maghiar mai ales în ţinuturile locuite de naţionalităţĭ şi de a i-se cere statului sĕ plătéscă datoriile „nemeşilor", că de unde nu au sĕ i înghită „strĕinii".

Aicĭ ar fi ajuns „gentrii" maghiarĭ după 30 de anĭ de constituţionalism unguresc. Dér a cui e vina, décă nu a lor şi numai a lor? Au jucat pe marele, au emulat în pompă şi strălucire cu „aristocraţii", au prădat şi risipit averile moştenite şi acum sbiară după ajutorul statului sĕ-i scape de pieire, — că de nu îi înghit „strĕinii".

Lĭ-au fost par'că ruşine sĕ cruţe şi sĕ economiseze la timp, ér acum nu le este ruşine a cerşi. Séu dór' n'a spus chiar unul din vorbitorii congresului, că decadenţa clasei mijlocii a proprietarilor maghiarĭ îşĭ are isvorul în crescerea superficială a femeii maghiare, „care despreţuesce munca şi risipesce fără cap", ér bărbaţii nu lĭ-au rĕmas nicĭ decât îndĕrĕt în pompă şi splendóre esterióră, făcută cu banĭ luaţĭ dela băncĭ, orĭ dobêndiţĭ prin vêndare de pămênt.

Nu putem sci, ce va aduce viitorul şi cum va săriĭ statul în ajutorul acestor „nenorociţĭ" Maghiarĭ. Ni-se pare însĕ fórte la loc constatarea unei foi maghiare, care dice, că adeverindu-se vestea despre aceea, că *valórea pămêntului proprietarilor maghiarĭ mijlocĭĭ este îngreunată cu datorii de 80—90%,* atuncĭ ar fi prea târdiu a-se mai sfătui asupra împiedecării căderei lor totale, fiind-că acésta e ca şi fapt împlinit. Nicĭ statul, nicĭ nimenĭ altul nu póte da avere aceluia, care nu are.

Cronică externă.

Italia. Décă e sĕ se judece după tonul diarelor italiene, sub noua egidă a regelui Victor Emanuel III partidele italiene, carĭ trăiau până acum în raporturĭ atât de încordate, îşĭ vor întinde în viitor mâna de pace, pentru-ca cu atât mai uşor sĕ se ducă în deplinire reformele interióre de carĭ ţéra simte lipsă atât de mare. O apariţiă interesantă e, că bĕtrânul *Crispi*, pe care il rĕsturnase dela guvern catastrofa armatei italiene la Adua şi pe care mult timp poporul îl blăstĕma cu strigarea: *Crispi a l' inferno*, va păşi din nou pe arena politicei active. Despre Crispi se dice, că este omul de încredere al regelui şi că el a întrat érăşĭ în graţia poporului, ceea-ce dovedesce popularitatea de care se bucură Victor Emanuel. Crispi a declarat de curênd, că va lua parte activă la lucrările parlamentului, spre care scop se va stabili érăşĭ în Roma, unde şĭ-a închiriat deja o locuinţă în apropierea edificiului camerei.

Déca se va adeveri acésta, atuncĭ Crispi are sĕ influinţeze érăşĭ asupra politicei esterióre italiene şi va împrăscia tot-odată bănuelile unora, după carĭ Italia ar voi sĕ iese din tripla alianţă. „Tribuna" din Roma a şi publicat un articol important, în care militéză pentru susţinerea triplei alianţe şi încércă a arăta, că o alianţă a Italiei cu Francia va fi absurdă şi că tot Italianul cu sentimente monarchiste trebue sĕ renunţe la un astfel de plan fantastic.

Misiunea italiană, care a plecat sĕ notifice suirea pe tron a lui Victor Emanuel III, a umblat deja pe la aprópe tóte curţile europene. In Livadia mai ales a fost primită fórte călduros şi amical de către Ţarul Nicolae, care a declarat generalului Ferrero, că e cu mare alipire faţă de regele Victor Emanuel, pe care speră a-l visita în scurt timp.

Rusia şi Serbia. Guvernul rusesc a numit pe fostul ambasador în Vatican *Çaricoff* ministru plenipotentiar la Belgrad, drept rĕspuns la numirea fostului ministru preşedinte sêrbesc Stojan *Novakovicĭ* ca representantul diplomatic al Serbiei în Petersburg. Prin numirile acestea s'a restabilit érăşĭ contactul diplomatic între Rusia şi Serbia. Ne aducem aminte, că antecesorul lui Çaricoff n'a fost chemat anul trecut la o serbare a curţii din Belgrad din causa purtării sale vătĕmătóre faţă cu Milan. In urma acésta ministrul plenipotenţiar rus a părăsit capitala Serbiei şi nu s'a mai reîntors.

Din Francia. Publicistul frances Francisc de *Pressense*, redactor la „Temps" şi „Aurore", a publicat în acest din urmă diar un articul în care acusă pe noul generalissim al armatei francese, generalul *Brugére*, că în unire cu naţionaliştii complotéză, ca sĕ ajungă la putere, derîmând republica. Articulul a produs o mare sensaţiă.

— Diarul „*Siécle*" publică scrisórea decanului facultăţii de litere din Bordeaux, Stapfer, prin care spune, că atât el, cât şi amicii sĕi vor relua *afacerea Dreyfus*, cerênd revisuirea procesului „spre onórea Franciei şi a justiţiei francese".

Din Africa sudică vine scirea, că oraşele *Vepener*, *Rouxville şi Vyksburg* sunt în puterea Burilor. pe carĭ Englesii i-au gonit spre Sud. Englesii voesc sĕ stabiléscă o liniă de comunicaţiă prin Statul Oranje cu graniţa Natalului. — O scire telegrafică din *Lourenzo-Marquez* spune, că în călĕtoria sa în Europa Krüger va fi însoţit de Elof şi Dr. Heimann.

Alegerile englese. Din Londra se vestesce, că până alaltaerĭ au fost aleşĭ 333 guvernamentalĭ, 104 liberalĭ şi 71 naţionalişti irlandesĭ. — „Daily Telegraph" anunţă, că toţĭ membrii cabinetului şĭ-au dat dimisia, însĕ numai de dragul formei, pentru-ca astfel sĕ se uşureze schimbările plănuite în viitórea compunere a cabinetului.

SCIRILE DILEI.

— 28 Septemvrie v.

Telefon între Sĕlişte şi Pétra-albă. Se dice, că din motive strategice mai înalte, ministrul de rĕsboiŭ comun a ordonat, ca tóte staţiunile gendarmerescĭ de pe frontiera ţĕrii sĕ fiă legate prin liniă telefonică cu cel mai apropiat oficiu postal. In scopul acesta de vre-o câte va dile sĕ şi lucră cu mare zor la legarea oficiului postal din Sĕlişte cu staţiunea gendarmerescă dela trecĕtórea pe muntele Pétra-albă. Ca la tóte întreprinderile, ce le face statul, aşa şi la acésta se póte vedé modul de „cruţare" al sĕu. Linia acésta va costa peste 10.000 fl., deóre-ce toţĭ stêlpii de pe întréga liniă, care trece tot prin pădurĭ, sunt duşĭ dela gara Sĕliştei.

Statua lui Mircea cel Mare şi Vulturul de bronz, care va decora monumentul comemorativ al anexărei Dobrogei, au fost espediate din Milano şi vor sosi în curênd la Galaţĭ, de unde vor fi espediate la Tulcea.

Ce se aşteptă dela preoţĭ? O fóiă unguréscă din Caşovia publică un apel scris de-un mic proprietar maghiar din împrejurimea Caşoviei. Se vede, că el scie ce e sĕrăcia poporului şi de acea se întórce către preoţĭ şi dice: „Mijlocul cel mai potrivit şi mai ducĕtor la scop pentru împedecarea emigrărilor credem a fi înfiinţarea reuniunilor de credit şi consum. Bine-cuvêntarea acestora pentru sermanul nostru popor se vede cu ochii; aceste mijlóce scot pe ţĕranĭ din ghiarele cămătarilor; îi abat dela cârciume, îi dedau la un mod de cugetare sănĕtos şi i obicinuesc la o viaţă tréză. O, ce bine ar fi, décă preoţii noştri s'ar strînge în adunărĭ şi împreună s'ar înţelege asupra celor ce sunt a-se face mână cu mână şi pretutindenĭ pe acest teren. Noi, proprietarii mijlocii — în interesul nostru propriu — ne-am alătura cu trup şi suflet la ei!" — Audit'aţĭ şi voi, preoţĭ românĭ?

Prima dată a secului viitor. Din Roma se telegraféză, că în 8 Octomvrie n. Papa a primit în audienţă un mare numĕr de peregrinĭ din Neapol, carĭ au presentat Papei drept cadou un condeiŭ de aur împodobit cu pietrii scumpe şi lucrat cu atâta dibăciă, încât e un adevĕrat cap de operă. Papa s'a bucurat mult de acest dar frumos şi, rĕspundênd la vorbirea conducĕtorului peregrinilor, acestuia a dis, că cu condeiul acela va scrie prima dată a secului viitor (adecă 1901).

Lichidarea afacerei Hallier. Ministrul lucrărilor publice a luat disposiţii pentru plata celei de a treia şi ultima rată, în sumă de lei 2.100,000, cuvenită fostului antreprenor Hallier pentru lucrările esecutate la portul Constanţa. Din acéstă sumă se va reţine şi consemna 750.000 lei, banĭ sechestraţĭ de către d. Costică Manu. Cu acéstă ultimă rată se lichidéză definitiv suma de 5.400.000 lei, la care statul a fost condamnat prin sentinţa tribunalului arbitral. Suma de 1.350,000 se va trimite Băncei Naţionale, spre a-o remite la Paris antreprenorului Hallier.

Salinele dela Doftana şi Ocnele Marĭ. Marţĭ s'a depus la senat un proiect de lege pentru concedarea salinelor dela Doftana (Prahova) şi Ocnele Marĭ (Vêlcea) în cuprinderea următóre: Art. 1. — Esploatarea de către Stat a salinelor dela Doftana din Prahova şi Ocnele Marĭ din Vêlcea în vederea estragerei sării de consumaţiune, încetéză dela 1 Aprilie 1901. Art. 2 — Aceste saline se destinéză pe viitor pentru esploatărĭ industriale şi, spre acest scop, ele pot fi concedate, în condiţiunile ce se vor stabili de consiliul de administraţiă al R. M. S. cu prealabila încuviinţare a consiliului de miniştri.

O comisiune de remontă sub preşedinţa d-lui colonel Roşanu a plecat Lunĭ în Ungaria spre Arad, ca sĕ cumpere un numĕr de cai necesarĭ cavaleriei române.

Sinuciderile din Viena. In Viena se sporesce numĕrul sinucigaşilor în mod surprindĕtor. Dela începutul lui Ianuarie a. c. şi până la finea lui August s'au ivit 382 casurĭ de sinuciderĭ pe teritoriul poliţiei; în Iunie numai s'au sinucis 60 de inşĭ. Mai e bătĕtóre la ochĭ şi împrejurarea, că între cei ce mai mulţĭ îşĭ urĕsc viaţa sunt tinerii al căror numĕr cresce din an în an. Dintre tinerĭ şi femei cei mai mulţĭ se sinucid aruncându-se jos din înălţimĭ marĭ.

Sinuciderea din Iaşĭ. Şcóla fiilor de militarĭ din Iaşĭ a fost dilele acestea teatrul unei sinuciderĭ în împrejurările cele mai dramatice. Elevul de anul al 2-lea Vasile G. Bartolomeu, în vêrstă de 19 anĭ, fiul d-lui inginer silvic G. Bartolomeu s'a sinucis. Acest nenorocit tînĕr era unul din cei

mai bunĭ elevĭ. El întrase în şcólă bursier, prenumĕrat al 30-lea le concurs şi după un an a reuşit a eşi al 8 lea. Pe lângă acésta avea o purtare esemplară, încât profesorii erau încântaţĭ de dênsul. Dér tinĕrul nu era de loc în bune disposiţii, ci trăia retras de colegii sĕi, şi tot-déuna melancolic. Causa acestei melancolii, care se agrava tot mai mult era — ḑice „Rom. Jună“, — că părinţii lui se găsiau în proces de divorţ de mai bine un an şi jumĕtate. Crudă lovitură au suferit prin acésta copiiĭ şi în special băiatul cel mai mare Vasile, care era mai simţitor şi iubea mult pe părinţii lui. Tot timpul cât a ţinut procesul de divorţ mâhnirea lui Vasile crescea. In Iunie sentinţa de divorţ se pronunţă şi acésta sporì şi mai mult mâhnirea băiatului. El necontenit spunea mamei sale, că nu va putè trăi s'o vadă pe dênsa pe drumurĭ, ér pe tatăl sĕu căsĕtorit cu o altă femeiă. Dér étă, că spre nenorocirea lui, tatăl sĕu aduse în casă îndată după pronunţarea sentinţei de divorţ pe femeia din causa căreia divorţase, şi acésta fù cea din urmă lovitură mortală, ce suferì tînĕrul. El făcù chiar recriminărĭ pe faţă tatălui sĕu pentru-că a înlocuit pe mama sa cu o femeiă strĕină; dér d-l Bartolomeu se înfuriă şi tratà pe fiiul sĕu cu multă asprime. De câte-va ḑile, Vasile era la şcólă. El scrise mamei sale o scrisóre prin care-i comunică, că este hotărît să móră. Mama sa alarmată, plecă la Iaşĭ, dér se vede, că n'a putut să preîntimpine nenorocirea.

Şampania din anul acesta. Culesul viilor Champagne s'a început la sfîrşitul lui Septemvrie şi a atras mulţime de lucrătorĭ fără ocupaţiune, carĭ diminéţa la 4 óre se presentă pe pieţele localităţilor. Ei sunt tocmiţĭ cu 2 francĭ pe ḑi, o pâne, o bucată de brânză şi un săculeţ de cartofĭ. Recolta din anul acesta e estra-ordinară atât în privinţa cantităţii, cât şi a calităţii. Neguţătorii şi comisionarii, carĭ traverséză tot ţinutul cu motorĭ (trăsurĭ fără cai) oferă podgorenilor 130 francĭ pentru butoiul de câte 220—230 litri vin de rĕnd. Cele mai bune vinurĭ au dobêndit următórele preţurĭ: (pentru 200 litri) Hautvilliers 140 fr., Mareuill 200 fr., Dizy 175 fr., Champillon 150 fr., Avise 250 fr. ş. a. În ţinutul din urmă neguţătorii germanĭ au făcut marĭ cumpĕrăturĭ şi au încheiat liferaţii pe 6 anĭ cu o premia de 10 centime pentru chilogramul de strugurĭ. Recolta estra-ordinară a anului acestuia nu este atât în favorul podgorenilor, cât mai mult în favorul fabricanţilor de şampanie, carĭ la fiăcare sticlă de soiul cel mai bun, care se vinde cu 8 fr., câştigă în termin mediu 6 fr. Ei se vor vedé înse, probabil siliţi, de-aşi scădé preţurile spre a combate concurenţa ce o fac şampaniei vinurile spumóse, aprópe egale în calitate, dela Saumur, a căror consumaţia s'a urcat mult în anii din urmă.

La teatrul naţional din Iaşĭ a isbucnit o grevă a artiştilor din causa nemulţămirei lor în cestiunea lefilor şi a retribuţiunii. D-l Ionescu Gion fù delegat de cătră ministrul instrucţiunii publice a ancheta casul. Artiştii au decis a trimite un memoriu ministrului Arion, tot-odată înse cer şi ancheta, menţinênd greva.

Biciclistul american — a păţit'o. James Hetzel, biciclist american, care a alergat la cursele de Duminecă dela *Velodromul* din Bucurescĭ se află închis la poliţiă. Etă causa: Biciclistul american înainte de a alerga în curse a căutat să facă o combinaţiă cu Pucher în modul următor: A luat dela Pucher un inscris, că dênsul va fi lăsat să ia premiul. In schimb americanul dedea 100 lei d-lui Pucher.

D. Pucher a făcut acest act numai pentru motivul, că americanul nu voia să alerge la curse în alt mod. In curse înse Pucher se ambiţionéză, numai ia în consideratiă nimic, şi bate. Americanul a făcut atuncĭ un scandal enorm spunênd, că el n'a audit clopotul şi alte multe de astea. In cele din urmă l'a căutat pe Pucher tótă nóptea.

Lunĭ de diminéţă s'a dus la domiciliul lui Pucher unde a găsit pe femeia acestuia şi fără nicĭ o esplicaţiă a scos un revolver din buzunar voind s'o impusce. Atuncĭ un lucrător din prăvăliă a apucat pe american de mână şi chiămând ajutor, au venit câţĭ-va sergenţĭ de oraş şi l'au arestat.

La poliţiă s'a constatat, ḑice „Apĕr. Naţ.“, că *acest american e un fel de vagabond, fără nicĭ un act, care sĕ justifice calitatea ce o are.*

Aşeḑarea Evreilor în Palestina. Din Londra vine scirea, că trei-ḑecĭ de deputaţĭ dintre noii aleşĭ au hotărît sĕ céră Camerei, ca guvernul engles sĕ intervie către Turcia ca sĕ acórde Palestina Evreilor.

Suprimarea ḑiarelor în Finlanda. Guvernatorul general al Finlandei, general Bobakof a suprimat ḑiarul finlandez „Aftonposten“ pe motiv, că făcea politică contrară voinţelor imperiale. Aceeaşĭ sórte a avut-o ceva mai înainte şi pentru acelaşĭ motiv şi ḑiarul finlandez „Nya pressen“.

Un grup de iredentiştĭ din Roma au depus la muzeul Garibaldi din Capitoliu o corónă cu colorile italienescĭ îmbrăcate în negru, ca protestare contra serbărilor organisate de municipalitatea din Goritz cu ocasia celui de al patrulea centenar al trecerei comitatului de Goritz şi Gradisca la Coróna Austriei.

„Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu“, invită la concertul împreunat cu teatru şi joc, ce se va arangia Duminecă, în 14 Oct. n. 1900 în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Corurile se dirigéză de d-l Candid Popa, învĕţător la şcóla de aplicaţiune de pe lângă semin. „Andreian“. O parte a eventualului venit curat e destinată fondului pentru cumpĕrarea unei case cu hală de vêndare. — Din şedinţa comitetului „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu“, ţinută la 4 Oct. n. 1300. V. Tordăşianu, preşedinte; I. Apolzan, notar. Inceputul la 7½ óre séra. Intrarea: de familiă (à 3 per.) 3 cor. 60 b. pentru domnĭ 2 cor. (membrii Reuniunei 1 cor. 60 banĭ), pentru dame 1 cor. 20 b. etc. Suprasolvirile se vor chita publice.

Program. Concert: 1) „Bagă Dómne luna 'n nor“, cor. mixt cu solo de bariton şi bass, de T. Popovicĭ. 2) *a)* „Cu respect vĕ salutăm“, *b)* „La o rundunelă“, corurĭ de dame de I. Wiest. 3) „Tot ţi-am ḑis măndro“, cor bărbătesc, de T. Popovicĭ. 4) *a)* „Rĕmâi sănĕtósă“, *b)* „Măndruliţă de demult“, corurĭ mixte de G. Dima. — Teatru: „Rusaliile“, vodevil într'un act de V. Alexandri. Persónele vor fi represeutate prin d-nii: E. Bobancu, N. Işan. N. Stoica, d-na E. Roşca, N. Bratu, S. Duca, P. Imberuş, d-ra E. Călborian, d-ra E. Grindean. In fine dans.

Localul oficial al judecătoriei comunale orăşenescĭ se află începênd dela 15 Octomvrie n. c. „Sub Bucium“ (Rosenanger) sub Nr. 16 etagiul I.

Concert. Duminecă, în 14 Octomvrie n. musica orăşenéscă va concerta la hotel „Europa“. Inceputul la 8 óre. Intrarea 60 banĭ.

O séră de cunoscinţă.

Clujiŭ, Oct. 1900.

On. Redacţiune! Ca în toţĭ anii, aşa şi de astă-dată tinerimea universitară română şi-a ţinut obicĭnuita „séră de cunoscinţă“. Vinerĭ în 5 Octomvrie la órele 8 şi ½ séra, sala destul de spaţiósă a restaurantului „Biazini“ era bine împopulată. Afară de un număr considerabil de tinerĭ de ai noştri, amintim cu bucuriă pe studenţii universitarĭ slovacĭ şi saşĭ, carĭ nicĭ de astă-dată nu au pregetat a ne face plăcerea cu presenţa lor.

Intotdéuna a fost datina şi tinerimea română şi-a ţinut de datorinţă, ca la astfel de ocasii sĕ invite şi inteligenţa nóstră, care în Clujiŭ se urcă la un frumos număr. Dér póte, că şi inteligenţa la rêndul sĕu, totdéuna şi-a ţinut de laudabilă (?) datorinţă: ca sĕ nu participe. In consequenţă nicĭ acuma nu a luat parte! Laudă escepţiilor!

E bine cunoscută tuturor condamnabila discordiă, în care trăesc Românii din Clujiŭ!... Dureros!...

E înse mai dureros, când acéstă învrăjbire are efecte, carĭ se întind pănă şi asupra tinerimei.

Problema mea înse de astă-dată nu e sĕ resuscit lucrurĭ, carĭ numai durere ne causéză, ci este sĕ descriu decursul sus numitei serĭ.

La órele 8¾ séra se deschide oficios prin presidentul unanim proclamat, Dr. A. *Isacu*. Ca un fel de „Dómne-ajută“ primele vorbe ale D-sale au fost: cântăm cu toţii: „Rĕsunetul“ şi ca dintr'un singur glas isbucnit'a cu putere însufleţitorul nostru imn.

Sub impresia clipelor acestora de evlaviă naţională urméză discursul d-lui Dr. Isac. Din inimă curat românéscă a vorbit. Sfaturĭ bune şi părintescĭ ne-a dat! A şi fost viu aclamat prin „Sĕ trăéscă!!“

Conform programului, presidentul dă cuvênt, d-lui Aurel *Oprea*, pres. tinerimei, carĭ în terminĭ călduroşĭ salută puţina inteligenţă, ce e de faţă, şi mai apoi trece la noii sosiţĭ (cei înscrişĭ pe anul I) şi îi salută şi pre aceştia în numele tuturor colegilor sĕi.

Din partea „embreonilor“ rĕspunde stud. în drept. O. *Cernea.*

Pe óspeţii slovacĭ şi saşĭ îi binevintéză într'o nemţéscă avêntată d-l I. *Giurgiu* stud. jur. La salutul adresat lor, Slovacii rĕspund prin d-l *Jeszenszky.* A vorbit în limba maternă şi decĭ puţine am de ḑis. Atâta am înţeles din vorbire, că: Românii, Saşii şi Slovacii aceleaşĭ drepturĭ avem de apĕrat şi aceleaşĭ aspiraţii naţionale avem! E aclamat prin dese: „Jivio!“ „Nazdar!!“

Dintre óspeţii saşĭ ia cuvêntul d-l *Liess.* Ne-a frapat împrejurarea, că în loc de a vorbi nemţesce, d-sa a început'o pe românesce. Norocul ii surîde pentru puţin, dér la urma urmelor a întors'o totuşĭ pe nemţiă, căcĭ bag sémă mai bine îi venea aşa. Cerêndu-şĭ scusele şi spunênd, că nu posede limba românéscă, în aşa grad, încât sĕ pótă ţiné o vorbire întrégă, a continuat şi a sfêrşit nemţesce.

Atât după vorbirea óspelui slovac, cât şi sas, musica a intonat imnurile lor naţionale.

Seria oratorilor oficioşĭ se sfîrşise.

De-odată din tóte părţile se aud strigăte de: „S'audim pe d-l Dr. Alesandru Vajda!“ Pentru prima-óră am avut ocasiunea sĕ aud pe d-sa vorbind. Trebue sĕ constat însĕ, că rar mi-s'a întêmplat sĕ aud o românéscă mai frumósă şi nu curênd voiŭ uita comparaţia atât de poetică făcută între generaţia nóstră şi stratul de nea, ce se prelinge în ajosurea stâncei tăpişe. A fost furtunos aplaudat!

Frumos a cuvêntat şi d-l V. *Podóbă*, care în ton lin şi bĕtrânesc a început'o cu o poveste. Simplă a fost istorióra, dér cu atât mai multă învĕţătură am cules din ea.

Ca încheere amintesc în seria discursurilor inspiratele două vorbirĭ ale d-lor I. Scurtu şi V. Bontescu.

Pentru variaţiă între vorbirĭ au fost întreţesute cântece pe violină şi cu vocea. Cu cântecul pe violină ne-au distras d-nii V. *Creţ*, C. *Negrea* şi I. *Iuga* toţĭ trei tarĭ în ale artei. Ér cu vocea dênşilor puternică şi dulce ne-au delectat d-nii: I. *Giurgiŭ*, V. *Meruţiŭ* şi d-l O. *Prădan.*

Nu cred, că greşesc, décă susţin mai departe, că declamaţia d-lui V. *Bontescu* era o poesiă de Coşbuc a fost un punct apropiat de point-ul sérei.

D-sa şi de astă-dată a dat dovadă de o pĕtrundere mare psichologică şi de o bună dosă de temperament artistic...

Séra de cunoscinţă din ést an a fost o séră plină de bucuriă şi entusiasm. Buna disposiţiă a durat pănă mai în dorĭ de ḑi când apoi ne-am despărtat fiă care în piept cu un suvenir, ér în inimă cu o convicţiă mai mult!

Primiţĭ, Onorată Redacţiune, asigurarea profundei mele stime.

Paul.

Situaţia în China.

Atitudinea ostilă a Chinei devine din ce în ce mai amenintătore. Puterile încep acum sĕ primĕscă convingerea, că China li-a jucat o festă, când simula înclinărĭ de pace.

O dovadă pentru acésta este şi faptul, că curtea chinesă s'a dus şi mai departe în interiorul Chinei, unde organiséză resistenţa contra trupelor aliate. Boxerii încep sĕ se pună érăşĭ în mişcare şi pretutindenĭ Chinesii devin tot mai neîmpăcaţĭ faţă cu strĕinii.

In *Fucian* turburările au isbucnit deja. In tóte localităţile s'au afişat placate, provocând poporaţiunea *sĕ ucidă pe strĕinĭ*. In Fucian s'a descoperit chiar un complot, care avea de scop masacrarea tuturor misionarilor şi dĕrîmarea locuinţelor lor.

Din *Canton* se anunţă, că 5000 de rĕsculaţĭ din asociaţia Sancovei (Trinităţii) au bătut trupele imperiale şi au ocupat mai multe puncte între golfurile Nirs şi Deep, înaintând spre sud. Chiar şi provincia *Pecili* se mişcă din nou, deşi ea este totul inundată de trupe aliate.

*

Intr'aceea o telegramă din Berlin comunică *planul de rĕsboiŭ al lui Waldersee*. După părerea lui Waldersee este absolut imposibil, ca trupele europene sĕ înainteze spre noua residenţă a curţii chinese (*Singanfu*, din causa marei depărtărĭ şi a greutăţilor de teren. Dimpotrivă Waldersee crede, că ar fi bine, ca provincia Pecili sĕ fiă torturată cu fómea. Populaţia provinciei este atât de désă, încât e avisată esclusiv la importarea de cereale, ceea-ce Europenii ar puté se zădărnicéscă uşor. Spre scopul acesta ar fi destul sĕ se facă un cerc militar în mijlocul căruia sĕ cadă Pekingul. Astfel Chinesii séu ar fi siliţĭ sĕ se predea, séu sĕ atace.

*

Din *Petersburg* se telegrafézá, că după un rescript al ministrului rusesc de rĕsboiŭ, Ţarul a ordonat, ca nicĭ un petec de pământ chines sĕ nu fiă încorporat la Rusia şi guvernatorul militar rusesc din Transbajkalia sĕ se mărginéscă la mĕsurĭ cerute de construirea liniilor ferate în Mandsuria şi de circulaţia neturburată pe rîul Amur.

*

Incât privesce puterile, o înţelegere deplină nu este nicĭ acum între ele. Propunerea germană nu póte acum cădé în calcul, ér propunerea *lui Delcassé* nu se vor s'o priméscă tóte puterile. Se vor mai sfătui mult timp, şi respiriul acesta va fi folosit de China pentru pregătirĭ militare estinse.

Literatură.

„*Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme*“ în limba română de *Nicolae* **Sulică**. Sub titlul acesta a apărut în tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov, interesantul şi valorosul studiu al d-lui N. Sulică, profesor la gimnasiul român din loc, cunoscut şi din scrierile sale folklorice-filologice de până acum.

Studiul din care o parte însemnată a fost publicat în foiletonul „Gazetei“ a apărut în broşură amplificat şi adnotat. Se estinde pe 100 pag., având format estetic şi tiparul fórte îngrijit. Costă 1 esemplar 40 cr. — Cine cunósce, cu ce preţurĭ urcate se vênd scrierile de acest soiŭ la Germanĭ, Francesĭ etc., va recunósce, că preţul de mai sus e fórte ieftin. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi studiul d-lui Sulică se distinge nu numai prin conţinutul sĕu bogat şi sistematic prelucrat după strictă metodă scientifică, ci şi prin limbagiul sĕu scris la înţelesul tuturor. Il recomandăm iubitorilor de literatura nóstră.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ economice.

Noţiunĭ de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunĭ şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, cai, oi, capre, porcĭ, măgarĭ, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la ouă arătând şi acestea cum se păstrézĕ, carĭ sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministeriul român al cultelor şi instrucţiunei publice pentru scólele şi pentru bibliotecile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ cu 2 cor. (plus 10 banĭ porto.)

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** séu **cultura generală şi specială a vitelor**, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române; ea cuprinde *779 pag. format mare 4⁰*, cu 225 figurĭ şi costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualului: **Agrologia** séu **„Agricultura generală“** 524 pag. Preţul à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. **„Fitotechnia“** séu **„cultnra specială a plantelor“** cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„Cartea Plugarilor“ séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* Form. 8⁰ 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu.* Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul francat 40 cr.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20, (cu poşta 23 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4⁰/₀	114.–
Renta de coróne ung. 4⁰/₀	90.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½⁰/₀	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½⁰/₀	98.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.–
Bonurĭ rurale ungare 4⁰/₀	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.–
Renta de argint austr.	97.10
Renta de hârtie austr.	96.85
Renta de aur austr.	114.65
Losurĭ din 1860.	131.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	655.–
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	646.25
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.22
London vista	241.97
Paris vista	96.25
Rente de coróne austr. 4⁰/₀	97.25
Note italiene	90.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 11 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.08
Argint român.	Cump.	18.08	Vênd.	18.09
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	–.–
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	–.–
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	–.–
Scris. fonc. Albina 5⁰/₀		100.—	Vênd.	101.–

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fia-carei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonézĕ din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“